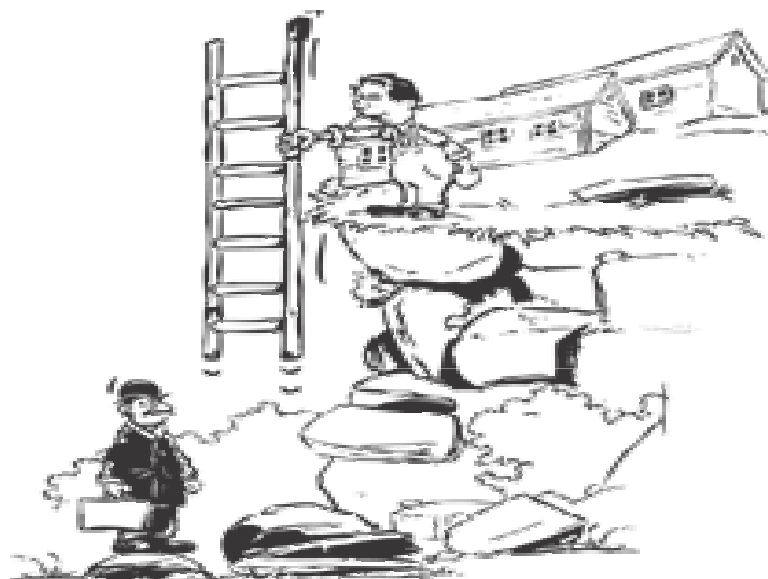

Svart økonomi og brudd på HMS-reglene i bygge- og anleggsnæringa i Grenland

Orientering forskersamling FAFO 29.11.07

Fem hovedmål med undersøkelsen

1. Hvor stort er omfanget av den svarte økonomien, og hvilke typer svart økonomi er det tale om? Spesiell oppmerksomhet mot "svarte konkurser"
2. Hvor stort er omfanget av brudd på HMS-reglene, hvilke typer brudd er det tale om, hvem er det som bryter reglene og hvilke sammenhenger er det mellom svart økonomi og brudd på HMS-reglene?
3. Hvilket omfang har utenlandsk arbeidskraft og utenlandske firmaer i BA-virksomheten i Grenland, i hvilken grad er det disse aktørene som står for lovbruddene og i hvilken grad foregår det sosial dumping?
4. Hvilke samfunnsøkonomiske og andre konsekvenser har hhv. brudd på HMS-reglene og den svarte økonomien?
5. Hvilke tiltak kan bidra til å redusere den svarte økonomien og brudd på HMS?

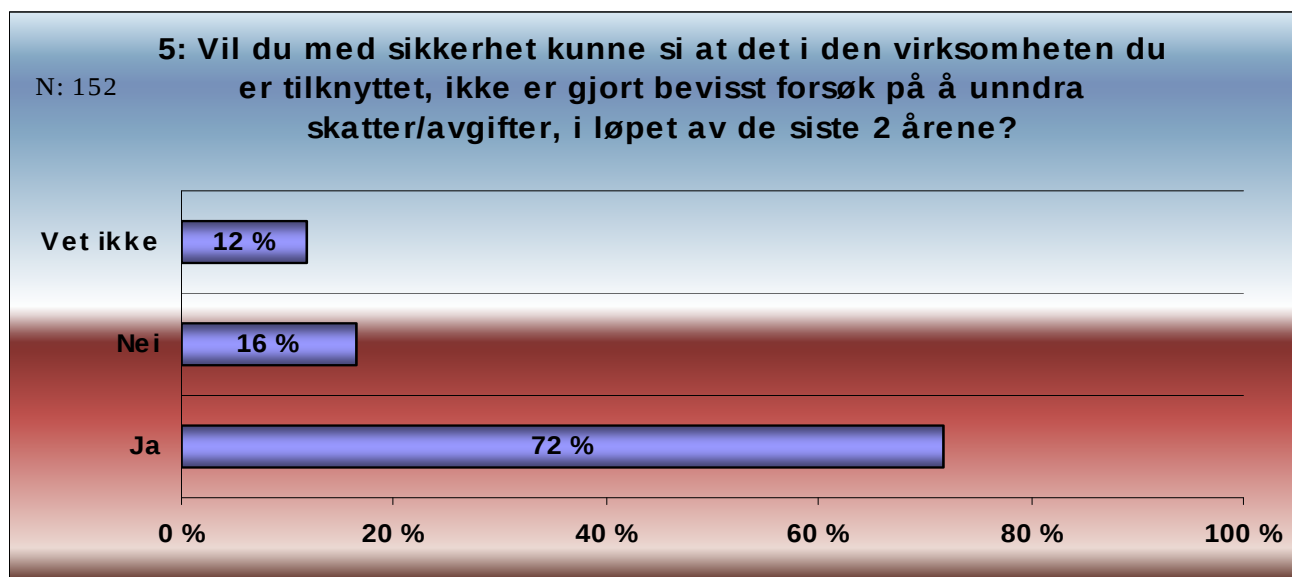
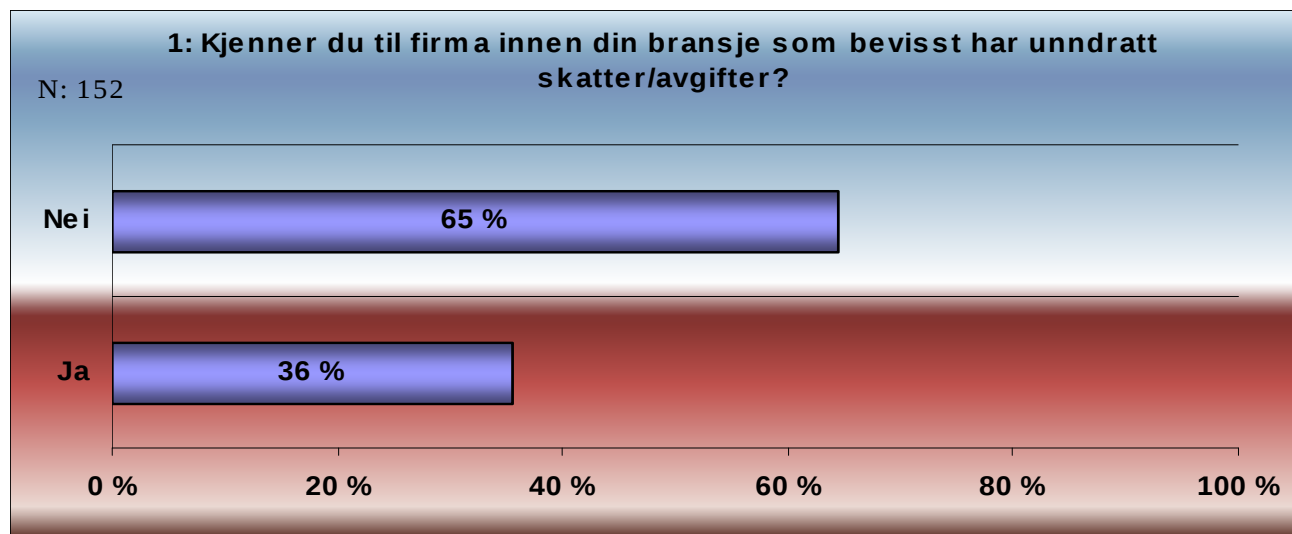
Prosjektopplegg - hva gjøre vi?

- Gjennomgang av litteratur/ rapporter/statistikk for kartlegging av omfang og forskningsmessig status.
 - RVOs tilsynsrapporter, primærmateriale
 - Arbeidstilsynets rapporter, diskusjon om større innsyn
 - Fylkesskattekontoret
 - Bostyrerapporter 2002-2006
- Spørreundersøkelse mot aktører i Grenland
 - Firma, svarprosent 20%
 - Ansatte, gjort av SSB, svarprosent 28%
- Intervju, aktører
 - Entreprenører
 - Tillitsvalgte (LO/NHO)
 - RVO
 - Fylkesskattekontor, Arbeidstilsyn, Politi, Bobestyrere

Hovedfunn spørreundersøkelse rettet mot firma

- 1 av 3 kjenner til firma innen bransjen som bevisst har unndratt skatt/avgift.
- 1 av 4 kan ikke utelukke at det i sin virksomhet er gjort bevisst forsøk på å unndra skatt/avgift, siste 2 år.
- Vanligste HMS-brudd: Arbeid i høyden, stillas.
- 1 av 4 bruker utenlandsk arbeidskraft (3 av 4 utenlandske arbeidere er fra Polen/Baltikum).
- 2 av 5 (64 respondenter) har oppgitt et anslag på svart timepris, i gjennomsnitt kr 228.
- Tiltak: Mer kontroll/strengere straffer, moral/holdning, lavere skatt/avgift.

Svart økonomi

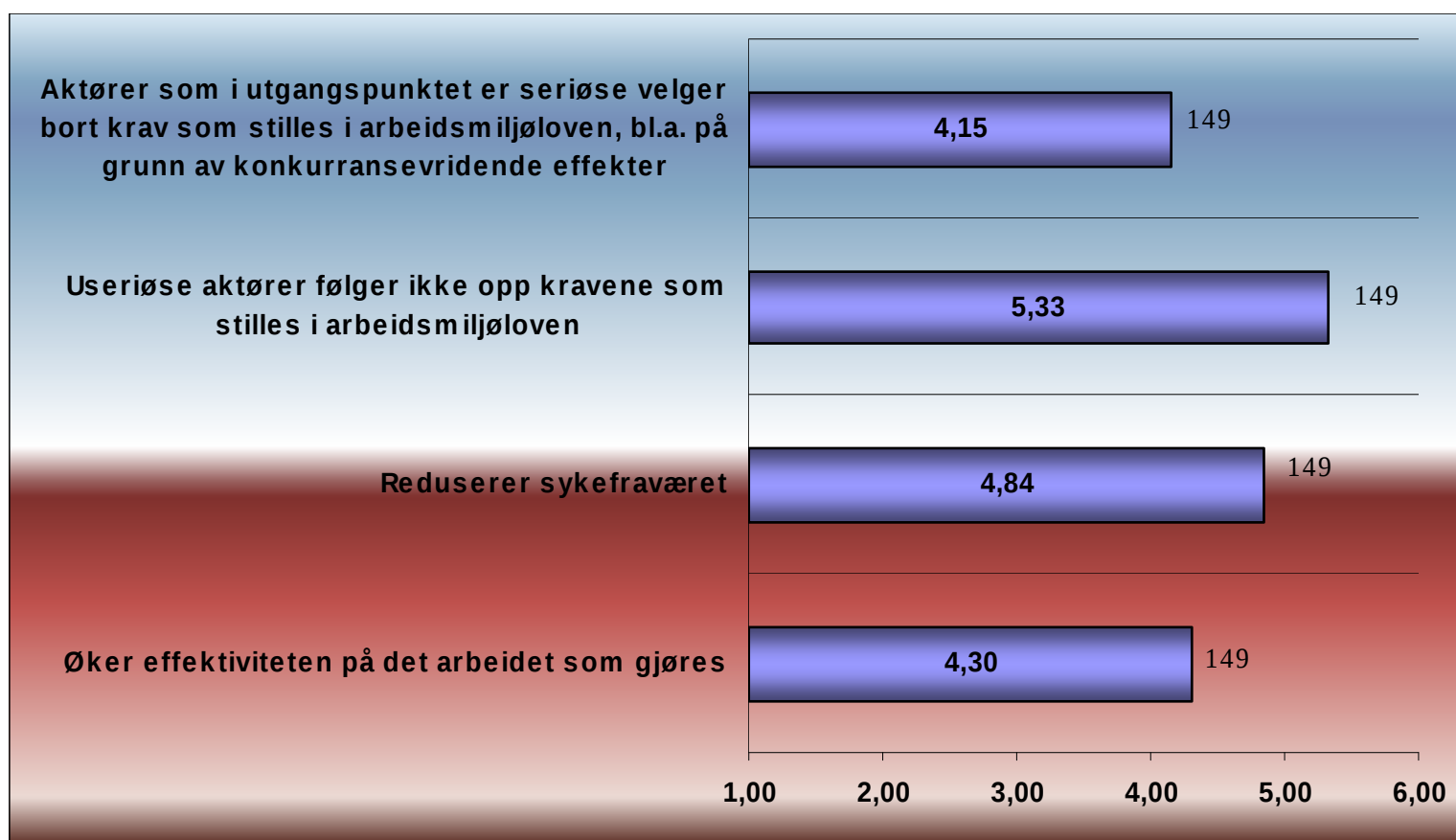
Telemarksforsking-Bø

7) Hvilke(t) HMS-brudd tror du er vanligst innen din bransje?

- Åpent spørsmål
 - 77 respondenter (50 pst) oppgav svar.
- Blant svarene finner vi spesielt en kategori som skiller seg ut, 23 respondenter (30 pst) oppgav: "Arbeid i høyden, stillassikring".

8) Hvordan vil du vurdere følgende utsagn om HMS-arbeid?

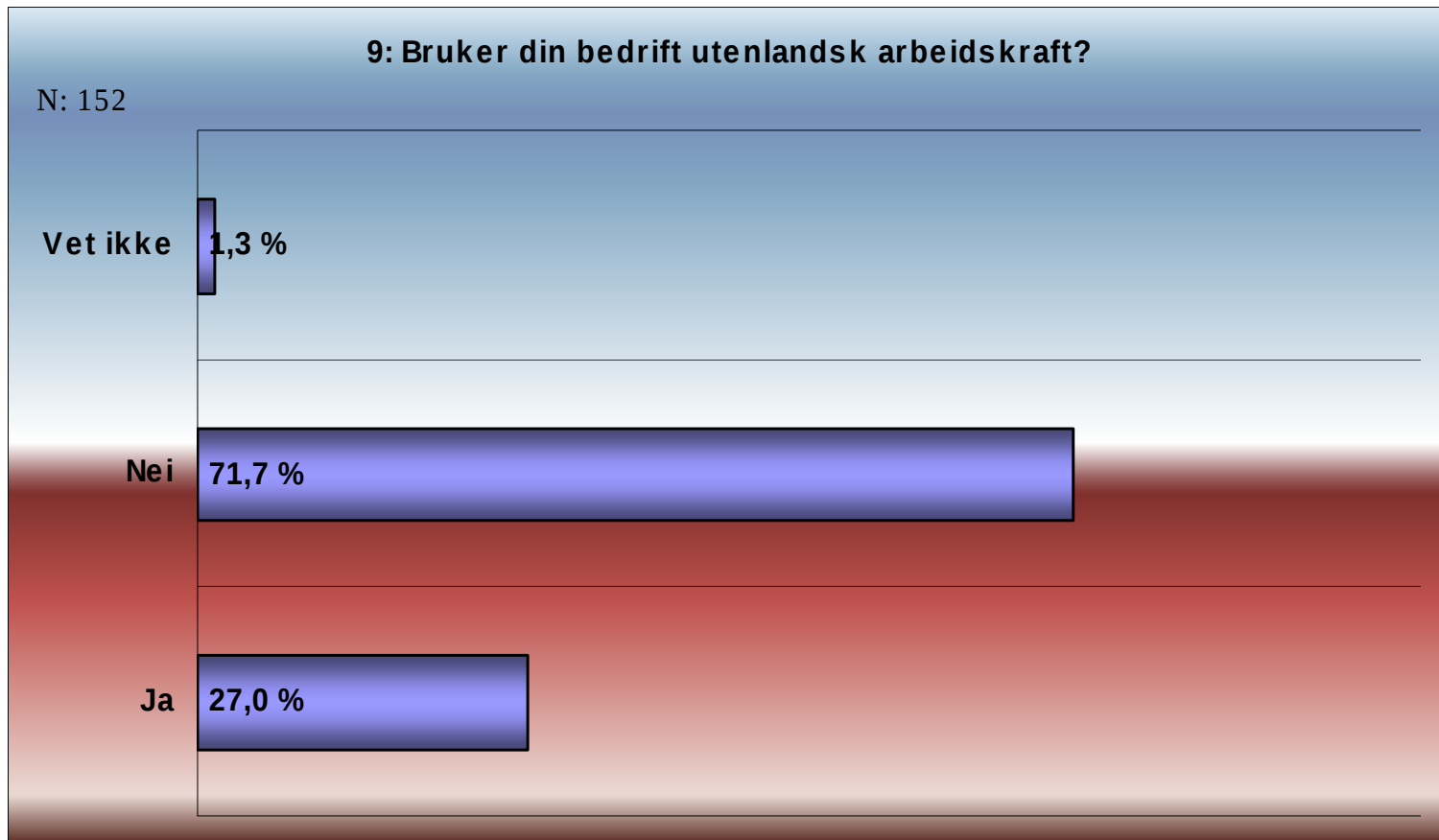
På en skala fra 1-6, der 1 er helt uenig og 6 er helt enig.

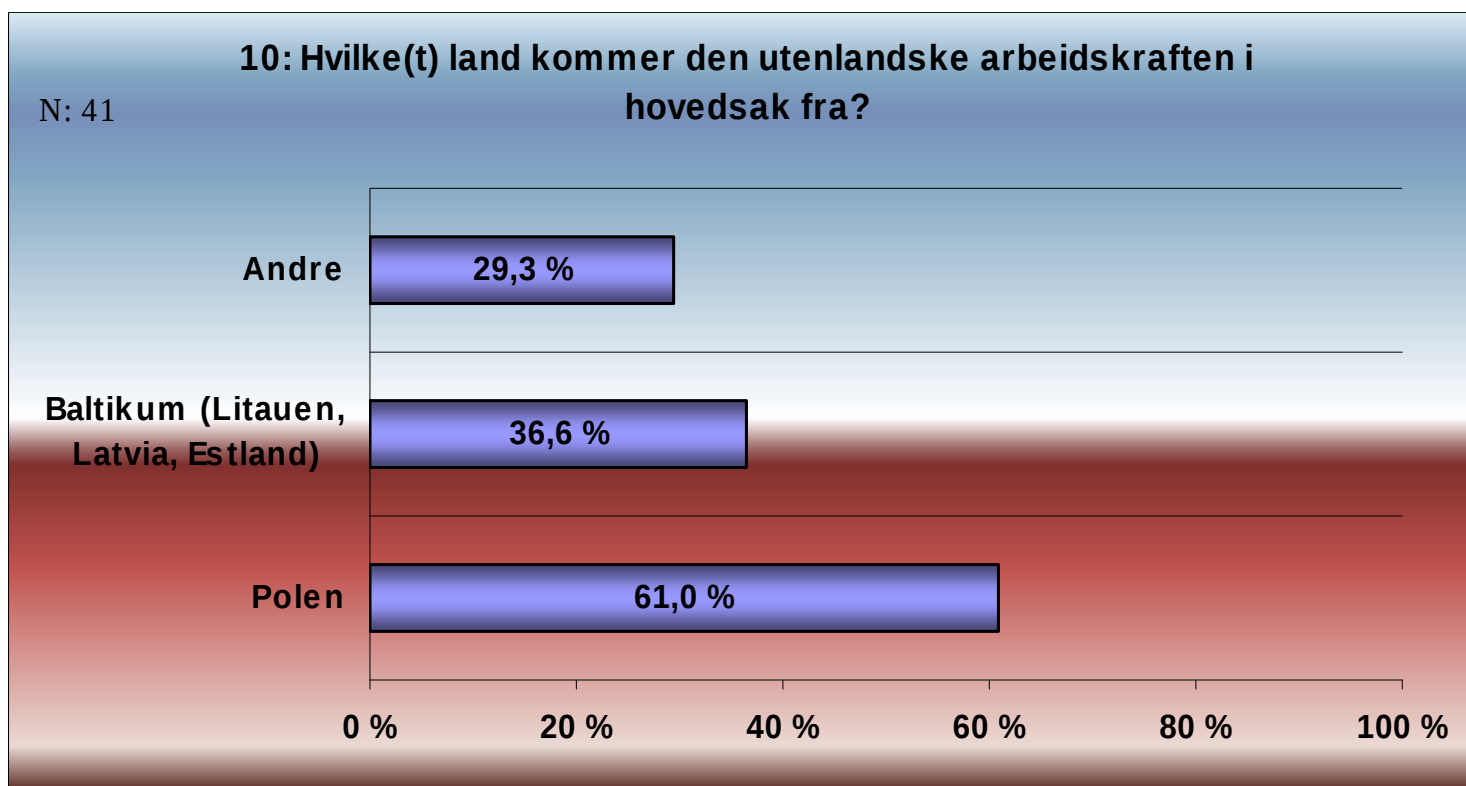
Spørsmål 9 og 10 var relatert til utenlandsk arbeidskraft.

- 9) Bruker din bedrift utenlandsk arbeidskraft?
- 10) Hvilke land kommer denne arbeidskraften i hovedsak fra?

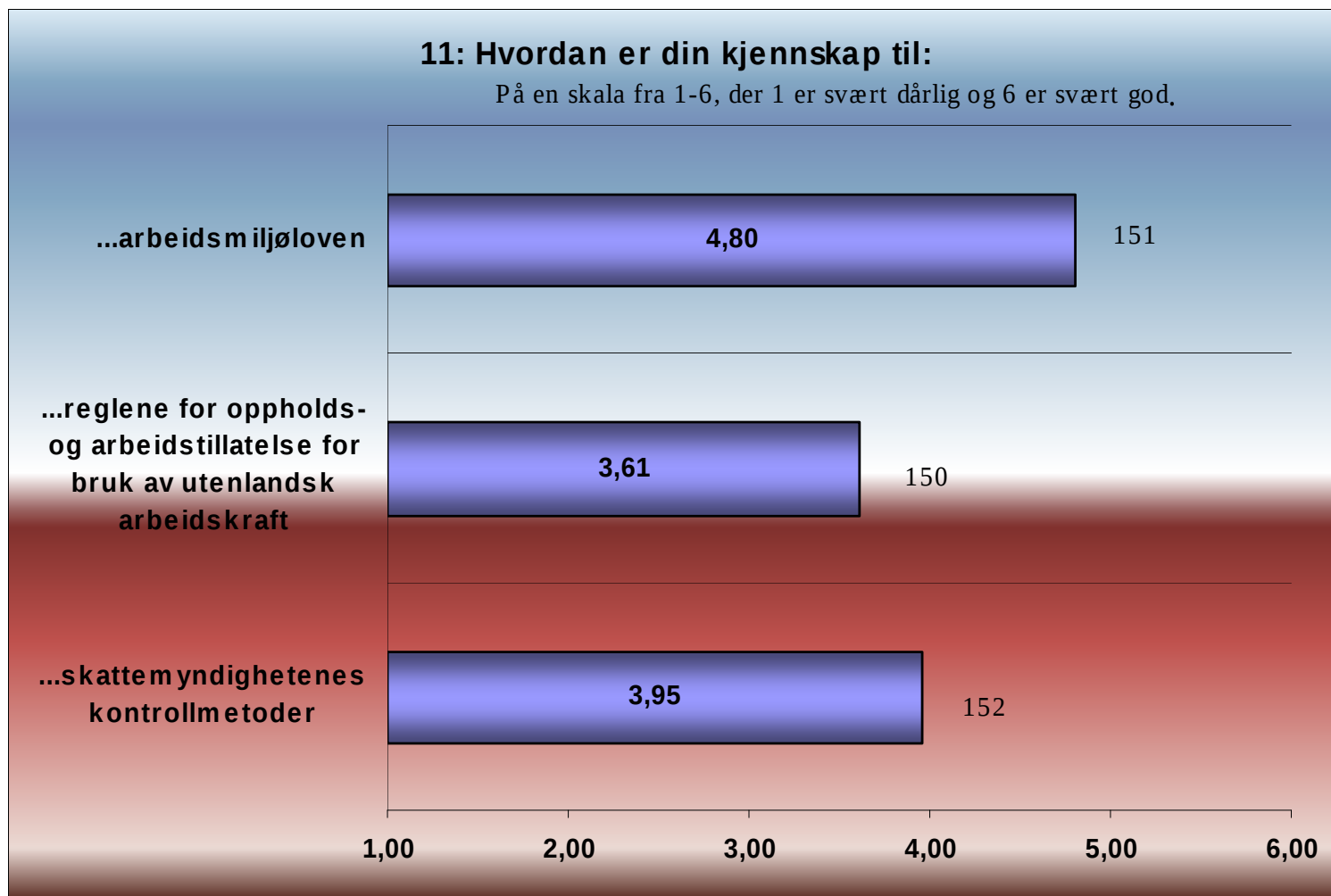
Utenlandsk arbeidskraft - bedrifter

Utenlandsk arbeidskraft (forts)

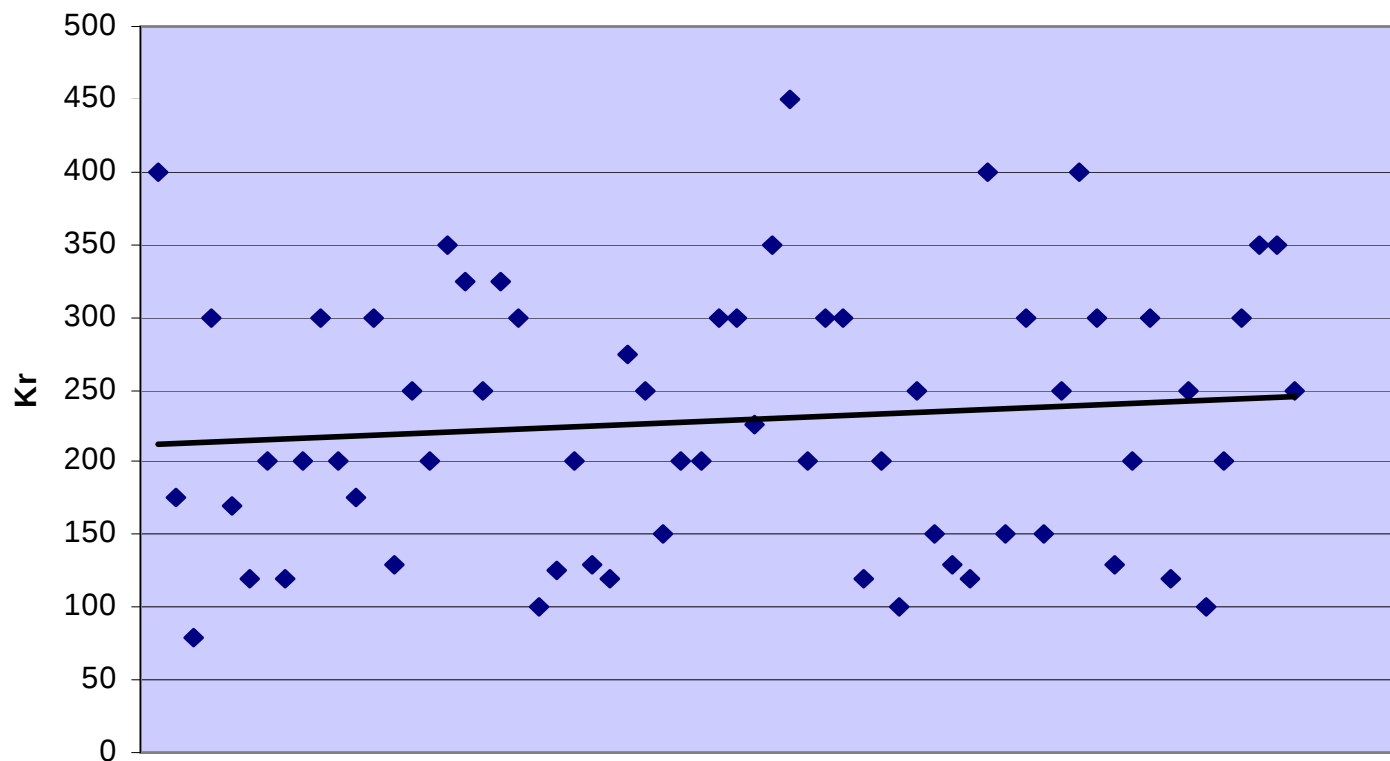
Kunnskap om regelverk - bedrifter

Svart arbeid - anslått timepris - bedriftsledelse

15: Kan du anslå en timepris på svart arbeid i BA i Grenland?

N: 64

Telemarksforsking-Bø